

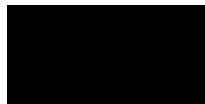
Česká obchodní inspekce

Oddělení mimosoudního řešení
spotřebitelských sporů (oddělení ADR)

Štěpánská 15, 120 00 Praha 2
adr@coi.cz · www.adr.coi.cz · DS: x7cab34

1-2Umobil s.r.o. IČ: 24757641
Jaromírova 488/6
Praha 2 Nusle, PSČ 12800

Vaše zn.	Sp. zn. ČOI 24018/16/O100	Vyřizuje 	E-mail @coi.cz	Praha 24.8.2016
----------	------------------------------	--------------	-------------------	--------------------

Vyrozumění o marném uplynutí lhůty pro řešení sporu, stanovisko oddělení ADR České obchodní inspekce k řešenému případu

- I. Podle § 20u odst. 2 ve spojení s § 20u odst. 1 písm. d) zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, v aktuálním znění (dále „ZOS“), sděluje oddělení ADR stranám ve věci zahájené dne 26. 2. 2016, vedené pod sp. zn.: **ČOI 24018/16/O100**, že ke dni **24. 8. 2016** došlo k ukončení mimosoudního řešení spotřebitelského sporu marným uplynutím zákonné lhůty vymezené k jeho řešení (§ 20t ZOS).
- II. V souladu s článkem 13 odst. 5 [Pravidel pro postup při mimosoudním řešení spotřebitelských sporů](#) vydává oddělení ADR následující

nezávazné stanovisko k předmětu sporu:

ustanovení § 2110 písm. d) občanského zákoníku (č. 89/2012 Sb., dále OZ) neopravňuje podnikatele k účtování náhrady za amortizaci spotřebního zboží či jiné náhrady v případě, kdy je spotřebitel ze zákona oprávněn odstoupit od kupní smlouvy z důvodu vadného plnění a zboží vrací v původním stavu pouze s přihlédnutím k běžnému opotřebení odpovídajícímu době jeho užívání. Vrací-li spotřebitel podnikateli v rámci běhu 24 měsíční lhůty, po kterou je podle § 2165 OZ oprávněn u prodejce uplatnit práva z vadného plnění, v souvislosti s odstoupením od smlouvy zboží, které nese známky běžného užívání, nelze paušálně hovořit o tom, že by ve smyslu § 2110 písm. d) došlo ke „spotřebování“ nebo „pozměnění“ věci při obvyklém použití, za které by podnikateli náležela náhrada do výše, v níž měl spotřebitel z použití věci prospěch. K odchylnému znění smluvních podmínek se nepřihlíží.

Za těchto okolností oddělení ADR hodnotí nárok spotřebitele na vrácení plné kupní ceny po odstoupení od kupní smlouvy jako oprávněný.

Odůvodnění:

Podnikatel v daném případě, coby provozovatel internetového obchodu zaměřeného na prodej mobilních telefonů, s odkazem na ustanovení § 2110 občanského zákoníku (č. 89/2012 Sb., dále OZ) ve svých [obchodních podmínkách](#) (čl. 4.4) stanovil tzv. náhradu za amortizaci pro případ, kdy spotřebitel po uzavření kupní smlouvy odstoupí od smlouvy jako důsledek odpovědnosti prodejce za vadné plnění. Náhrada za užívání věci do odstoupení od smlouvy měla být v daném případě, v návaznosti na § 2110 písm. d) OZ, odůvodněna tím, že spotřebitel zboží užíval déle než rok po uzavření kupní smlouvy, věc údajně částečně pozměnil obvyklým použitím (aniž by prodejce specifikoval, jakým konkrétním způsobem nad rámec běžného opotřebení by mělo být zboží pozměněno) a spotřebitel tak měl být s odkazem na znění smluvních podmínek a citované ustanovení OZ povinen prodávajícímu poskytnout náhradu do výše, z níž měl z použití věci prospěch. Při výpočtu prospěchu přitom prodejce vycházel z ceny obdobného zboží stejného stáří a stejného stavu prodáváného jako použité. V daném případě činila výše této náhrady za užívání věci déle než rok částku 5.320 Kč z původní kupní ceny 8.420 Kč, čili částku odpovídající cca 63 % kupní ceny.

Tento přístup oddělení ADR považuje za protiprávní z následujících důvodů:

ustanovení § 2110 OZ vychází obsahově shodně z ustanovení § 441 dřívějšího obchodního zákoníku (zákon č. 513/1991 Sb., ve znění pozdějších právních předpisů). Existuje k němu proto četná judikatura vyšších soudů. Je třeba upozornit, že právě původ tohoto ustanovení je významný pro jeho současný výklad, neboť pamatuje zejména na situace, kdy je zboží předmětem obchodních vztahů – je s ním po uzavření kupní smlouvy dále obchodováno, může být zpracováno nebo spotřebováno či pozměněno běžným užíváním.

Z rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR, 23 Cdo 3600/2008, [C 7203]: **“Při existenci podstatných vad lze vrátit nejen zboží, které zůstalo zcela nezměněno, ale i to zboží, které sice není v původním stavu, ale jeho změny jsou důsledkem přirozeného opotřebení či působení přírodních sil, nahodilých událostí nebo prostě stárnutí zboží, o které bylo jinak řádně pečováno.... Jestliže tedy změna stavu předmětu plnění nebyla způsobena jednáním nebo opomenutím kupujícího, zbývá jen jediný závěr - účinky odstoupení od smlouvy nezanikly, prodejce je povinen předmět plnění převzít a vrátit kupujícímu částku, kterou na kupní cenu zaplatil.”**

Z rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR, ze dne 29. dubna 2009, sp. zn. 23 Cdo 3600/2008: **“Funkcí § 441 obch. zákoníku je rozdělení rizika spojeného s možným vadným plněním rovnoměrně mezi prodávajícího a kupujícího. Prodávající je chráněn v těch případech, kdy by např. musel převzít zboží ve změněném stavu, tedy zboží, které je znehodnoceno, zničeno, zboží, které by již nemělo pro prodávajícího žádné další hospodářské využití. Kupující je naopak chráněn výjimkami pro ty případy, kdy by aplikace zásady, že lze vrátit zboží jen v původním stavu, vedla k jeho znevýhodnění a snížení důsledků odpovědnosti za vady. Pokud tedy kupující sám postupoval vždy s řádnou úrovní péče o zboží, nezanedbal přiměřenou ochranu zboží před jeho poškozením nebo zničením, není možné přenášet na něho důsledky spojené s podstatnými vadami, které se na zboží vyskytly.”**

Spotřebitel je v souladu s ustanovením § 2161 a § 2165 oprávněn užívat zboží odpovídající kupní smlouvě a zejména zboží bez vad. Je přitom oprávněn se zbožím nakládat jako vlastník (§ 2160 odst. 1 OZ). Vznikne-li na věci v průběhu trvání odpovědnosti prodejce za vady zboží v délce trvání 24 měsíců od převzetí zboží vada opotřebením věci při obvyklém užívání, není tato skutečnost důvodem pro prodejce, aby po odstoupení od smlouvy ze strany spotřebitele uplatnil tzv. amortizaci, ale v souladu s ustanovením § 2167 písm. b) občanského zákoníku má možnost reklamaci z tohoto důvodu přímo zamítnout. Neučinil-li tak, nelze tuto skutečnost přičítat spotřebiteli k tíži. V daném případě bylo nesporné, že zboží vykazovalo vady, za které prodejce odpovídá a v důsledku této skutečnosti také došlo ze strany spotřebitele oprávněně k odstoupení od smlouvy.

Podle ustanovení § 2004 OZ se odstoupením od smlouvy smlouva zrušuje od počátku. Prodejce byl tak povinen v souladu s ustanovením § 2991 a násl. OZ spotřebiteli vrátit přijaté plnění – kupní cenu v plné výši. Spotřebiteli oproti tomu vznikla povinnost prodejci vrátit zakoupené zboží v kompletním stavu.

Pokud jde o obsah zmíněného § 2110 OZ, je třeba uvést, že toto ustanovení na řešený případ, kdy spotřebitel vrací zboží kompletní, z jeho strany porušením jeho povinností nijak nepoškozené

a nepozměněné, nedopadá. Prodejce nemůže dovozovat, že užíval-li spotřebitel po dobu déle než jednoho roku (nebo po dobu trvání jiné libovolně dlouhé doby, v rámci které je ze zákona oprávněn odstoupit od smlouvy) vadné zboží jinak běžným způsobem a nijak ho při užívání nespotřeboval či nepozměnil, je oprávněn naúčtovat spotřebiteli náklady za jeho užívání. Právě naopak. Není-li prokázáno, že by zboží bylo spotřebováno či pozměněno či dokonce zboží nenese ani známky užívání nad rámec jeho běžného opotřebení, není prodejce oprávněn požadovat náhradu za prospěch z použití věci, a to v žádné výši, tím spíše ne ve výši přesahující polovinu kupní ceny výrobku (§ 2110 písm. d), výklad a contr.).

Obdobně lze odkázat na související odbornou literaturu k tomuto tématu, např. Tichý, Pipková, Balarin: *Kupní smlouva v novém občanském zákoníku*, 1. vydání, 2014, s. 196 – 197:

„Pozměnění věci při obvyklém použití. Tento exonerační důvod předpokládá aktivní činnost kupujícího vedoucí ke změně stavu věci. Musí se však jednat o činnost v rámci jejího obvyklého používání. Tento důvod se při své aplikaci bude jistě překrývat s důvodem použití věci před zjištěním vady zmíněným shora. Jeho uvedení v tomto kontextu je důvodné s ohledem na možné vypořádání vztahu, který by vedl k porušení zásady ekvivalence, a tak v případě, že zbytek věci či věcí nepodléhá režimu vrácení a kompenzuje výhodu, která kupujícímu vznikla při používání části věci, v níž nebyl oprávněn použít svých práv z odpovědnosti za vady prodávajícího.

Z tohoto pravidla je výjimka ve prospěch kupujícího – pravidlo se nepoužije, jestliže nemožnost vrácení zboží nebyla způsobena jednáním nebo opomenutím kupujícího nebo jestliže ke změně stavu zboží došlo v důsledku prohlídky řádně vykonané za účelem zjištění vad zboží.

*Prodávající je chráněn v těch případech, kdy by např. musel převzít zboží ve změněném stavu, tedy zboží, které je znehodnoceno, zničeno, zboží, které by již nemělo pro prodávajícího žádné další hospodářské využití. **Kupující je... chráněn výjimkami pro ty případy, kdy by aplikace zásady, že lze vrátit zboží jen v původním stavu, vedla k jeho znevýhodnění a snížení důsledků odpovědnosti za vady. Pokud tedy kupující sám postupoval vždy s řádnou úrovní péče o zboží, nezanedbal přiměřenou ochranu zboží před jeho poškozením nebo zničením, naopak jeho jednání bylo jednáním, které ve vztahu k vadnému zboží respektovalo charakter tohoto zboží, účel jeho použití i případné zvyklosti, které se v daném odvětví hospodářství vyvinuly, pokud jde o zacházení se tímto druhem zboží, není možné přenášet na něho důsledky spojené s podstatnými vadami, které se na zboží vyskytly. Při existenci podstatných vad lze proto vrátit nikoli jen to zboží, které zůstalo zcela nezměněno, ale i to zboží, které sice není v původním stavu, ale jeho změny jsou důsledkem přirozeného opotřebení či působení přírodních sil, nahodilých událostí nebo prostě stárnutí zboží, o které bylo jinak řádně pečováno.***

Zmíněné je pak v souladu s výkladem směrnice Evropského parlamentu a Rady 1999/44/ES ze dne 25. května 1999 o některých aspektech prodeje spotřebního zboží a záruk na toto zboží a rovněž s rozhodnutím Soudního dvora ve věci *Quelle*, C-404/06, jejímž smyslem je zabránit právě tomu, aby prodejce spotřebního zboží, jež bylo v rozporu se smlouvou (podle české právní terminologie: „zboží neodpovídá jakosti při převzetí – zejm. vykazuje vady...“) požadoval od spotřebitele náhradu za užívání zboží za dobu do uplatnění nároku z odpovědnosti za vady.“ Dle závěru oddělení ADR tuto náhradu nelze požadovat nejen v případě uplatnění nároku na výměnu zboží, ale ve všech případech uplatnění nároku z odpovědnosti za vady, vč. práva na odstoupení od smlouvy.

Odlišná ustanovení obchodních podmínek prodejce, by bylo možné považovat s přihlédnutím k ustanovení § 1812 odst. 2 a § 1814 písm. a) OZ za zakázaná, neboť by se odchylovala od ustanovení zákona stanovených k ochraně spotřebitele tím, že omezují či přímo vylučují spotřebitelova práva z vadného plnění. Z tohoto důvodu se k takovým smluvním podmínkám ze zákona nepřihlíží. Obdobně i ustanovení § 2174 OZ stanoví, že ujedná-li si strany ještě předtím, než kupující může uplatnit právo z vady věci, že se jeho práva omezí nebo že zanikají, nepřihlíží se k tomu.

Poučení: stanovisko oddělení ADR vydané na základě článku 13 odst. 5 [Pravidel pro postup při mimosoudním řešení spotřebitelských sporů](#) není pro strany sporu ani jiné osoby právně závazné a může se lišit od následného soudního rozhodnutí ve věci.

Mgr. Tomáš Večl

vedoucí oddělení mimosoudního řešení spotřebitelských sporů (ADR)